ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК XXIII Ч. 11-12 (266-7)
ЛИСТОПАД ГРУДЕНЬ 1976

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
— і —
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Співробітникам, Передплатникам, Читагам,
Їх Батькам, Виховникам і Вгителям,
всім Прихильникам і Жертводацям,
які святкують за новим стилем
— бажає —
ВИДАВНИЦТВО й РЕДАКЦІЯ „ВЕСЕЛКИ"

Думаємо, що всі читачі „Веселки" підпишуться під тим

ЛИСТОМ ДО СВ. МИКОЛАЯ

Святий Миколаю!
Прийди до нас з раю
І з собою забери
Щонайкращії дари.
А що наймиліше нам,
То напевно знаєш сам —
Ти, Дідусю, добрий будь
І одного не забудь:
Книжечок багато,
Щоб читати в свято.

Тарасик Бульбасик

СПРАВЛЕННЯ НЕТОЧНОСТИ

У статтейці „Українці живуть в Америці вже сто літ" в ч. „Веселки" за липень-серпень ц. р., стор. 22-га трапилася речева помилка. Надруковано: „З давніх записок довідуємося, що за часів Лясаля командантом форту Люїзіяна був українець, священик з Київщини, панотець Агапій Гончаренко" . . .

Має бути: „З давніх записок довідуємося, що за часів Лясаля командантом форту Люїзіяна був українець. Священик з Київщини, панотець Агапій Гончаренко"...

Діло в тому, що командант форту і о. Гончаренко, це дві інші особи.

Просимо вибачити за неточність.

Редакція

ХРЕСТИКІВКА

1. Х — — — — Рід човна
2. Х — — — — Нарід пустині
3. Х — — — — Великий донц
4. Х — — — — Гори в Европі
5. Х — — — — Знижка ціни

Букви на місці хрестиків дадуть назву місцевости, що її згадуємо в місяці листопаді.

ЗАГАДКОВІ СЛОВА

1. ТЮТЮРКО ЮННИК 2. ВІТОВИЙ ДМИТОРСЬК

Переставте в цих словах букви й склади так, щоб вийшли імена й прізвища двох українських полководців, що їх з пошаною згадуємо в листопаді.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК З ЧИСЛА „ВЕСЕЛКИ" ЗА ЖОВТЕНЬ 1976: ЩО ЦЕ? 1): підводне судно, ЩО ЦЕ? 2): книжка, журнал, газета. ХТО ЦЕ? Годинник.

(Продовження на стор. 23-ій)

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редаґує Колеґія. Річна передплата становить у ЗСА — 5.00 долярів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 4.00 доляри. Ціна окремого числа 50 центів. Ціна подвійного числа — 75 центів.

"THE RAINBOW" — "VESELKA"

Обкладинка роботи — Люди Павлів

Published monthly, except June to September Bi monthly at Jersey City, New Jersey

81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303

Subscription $5.00 per year. UNA members $4.00 per year.

Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Богдан Божемський — Св. Миколай і янголи

Галина ЧОРНОБИЦЬКА

У ЛИСТОПАДІ

Нехай і дощ, і мряка, хай вітер
завиває,
негода аж ніяка хоробрих не злякає.

Іде військовим кроком школяриків
громада:
дізналися у школі про свято
Листопада.

Боролись в Листопаді колись
діди-герої,
а прийде час: нащадки у руки
візьмуть зброю.

Дай, Боже, дітям сили, дай трохи
підрости ще
і прапор український підняти
якнайвище.

Нащадок — descendant.

Анна ЗАВАДІВСЬКА

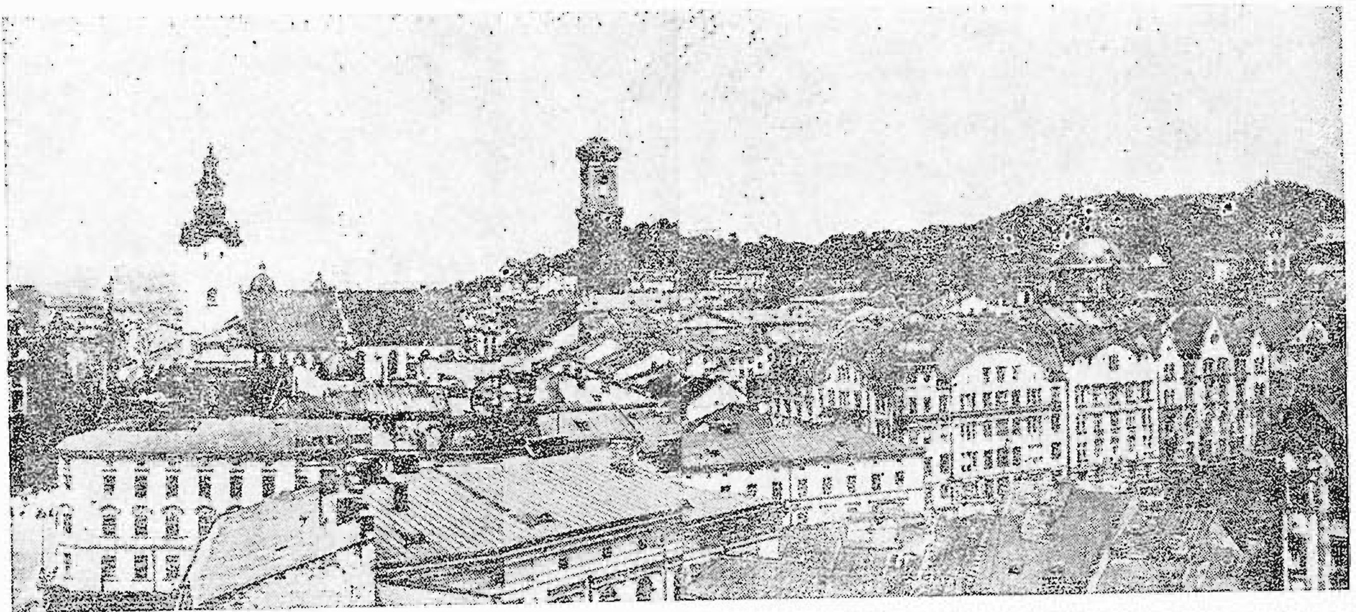
ЛИСТОПАДОВИЙ СПОГАД

Вже вітер змінив осіннє листя,
Здіймає голі віти сад . . .
І спогад знову виринає
Про Львів і Перший Листопад.

І бачу: вже збудилось місто
Над містом мають прапори . . .
Гримить могутня пісня волі,
Про те, що вже сповнились сни!

Лети, дзвени, могутня пісне,
Про Український Листопад!
Скажи усім, що Львів вже вільний,
Що впали пута! — Згинув кат!

Здається, — було це недавно,
Та час біжить, за роком рік . . .
Однак ця пісня Листопада
В серцях останеться повік.

Загальний вид середмістя Львова. Посередині — вежа львівського ратушу, з якої 1-го Листопада 1918-го року повівав український національний прапор на знак відновлення Української Держави

Мирослав ПЕТРІВ

ХРИСТОС НА ПОЛІ

(Ілюстрація Михайла Дмитренка)

Усе вже зів’яло, заснуло,
Поля опустіли, померкли —
Зійди із хреста, наш Ісусе,
Піди на зимівлю до церкви.

Сніжинки Тебе тут засиплять,
І з півночі вітер остудить —
Ой, змерзнеш, Ісусику, ждучи,
Аж сонце це поле розбудить.

Просила б Тебе я до себе,
У хаті хоч мить відпочити,
Було б там над скринею добре.
Де Матінка Божа і квіти.

Та знаю — хреста Ти не кинеш
Над полем триваєш повіки —
Не згасне над нами в недолі
Проміння Твоєї опіки!

Роман ЗАВАДОВИЧ

(Ілюстрація Миколи бутовича)

Як перший раз я мав іти до школи,
То зі страху тряслися в мене поли,
Від блюзи навіть ґудзик відірвався —
Чому, не знаю — певно, теж боявся.
І серце в мене тріпалось, тремтіло —
Ну, що ж, невчене та й не розуміло!
Признатись вам — я був пестій, нівроку,
Ніде без мами не зробив ні кроку —
Чи мама йшли в гостину, чи в крамницю,
Держався завжди міцно за спідницю,
Тож між дітьми я звався „реп’яшок,
Що зачепивсь за мамин хвартушок”.
Як я почув від дядька від Миколи,
Що вже пора іти до школи,
Що з мамою вже треба розлучитись,
То й серце, наче, перестало битись,
І страх такий потис мене кліщами,
Що я схопився і утік . . . від мами.
Зійшов по сходах, вийшов на завулок,
Дивлюсь — порожня бочка! Є притулок!

Мов кіт, у бочку тихо я вмостився,
Для непознаки торбою укрився.
Сиджу собі і жду, що далі буде.
Загув мотор, заговорили люди,

Хтось підійшов, на сховок глянув мій —
„Тут повно сміття — заберіть мерщій!"
Два дужі хлопи бочку ухопили . . .
„Стривайте, дяді!" — крикнув я щосили.
„Тут хлопець є! — смітяр задивувався, —
Ти що тут робиш?"
„Я. . . я . . . тутки . . . грався . . ."
Дядьки сміються, хвать мене за руки,
І я із бочки виліз без принуки.
„У бруді, — кажуть, — хлопче, не купайся,
Ти вже великий, в школу вибирайся!
А то матусі й татові на злість
Великий щур тебе у бочці з'їсть".

Поїхали дядьки зі сміттям в поле,
А я ще раз ховаюся від школи.
Зайшов в садок сусідки Катерини
І сів тихенько за кущем малини.
Та, мов на те, сусідка вийшла з хати
З вужа квітки на грядці підливати,
Пустила струм води й на кущ —
І в тую мить я мокрий став, мов хлющ.
Тече з штанят,із носа, з вух тече,
А тітка поливає ще і ще . . .
Мов на пружинах, скочив я на ноги —
Стара сусідка крикнула з тривоги,
Бігцем щосил пустилася до хати —
Та й я з садочка мусів утікати.
Ішли завулком мама до крамниці:
„Ти, сину, що? Які у тебе лиця?
Дивись, які забруднені штанята!
Ну, маєш щастя, що нема ще тата!"
Взяли мене, умили, перебрали —
„Тепер у школу підемо!" — сказали.
„Мамуню милі, — я почав проситись, —
Чи не могли б і ви зі мною вчитись?
В тій самій лавці разом ми б сиділи
І, якби я чого не вмів, то ви б уміли".
Та мама кажуть: „Так не може бути!
Про пестощі вже, сину, час забути!
До школи я тебе водити буду,
А ти берися сам до праці-труду!"
І я пішов . . . Пішов, немов на муку,
Тримався мами з сил усіх за руку,
Тримався і боявся, що то буде,
Як заберуть мене від мами інші люди.
Ось ми уже підходимо до школи —
А там дітей! Гудуть, мов тії бджоли!
Дивлюсь — ніхто не журиться, не плаче,
Одно сміється, друге навіть скаче,
Усі веселі, всміхнені і раді,
І я подумав: „Весело в громаді!"
І маминої я руки пустився,
Бо з пестія я школярем зробився.

Так, бачите, я опинився в школі,
Мої страхи розвіялись поволі,
А як звикати я почав до школи,
Вже не тряслись в страху у мене поли,
І, певно, потім ґудзик той стидався,
Що зі страху від блюзи відірвався,
І серце в мене більше не тремтіло,
Бо і воно також порозумніло.
Та й я у бочку більше не ховався,
А як сусідку стрінув, то — стидався.
А там учився розуму й порядку,
Щодень ставав і ліпший і мудріший,
Бо в школі був я учень найпильніший.

Чи то концерт, чи то яка вистава,
Вона мене ніколи не минала,
Я став артист та ще й співак, нівроку,
Тягнув, як треба, низько і високо.
Тож знайте всі, хлоп'ята і дівчатка!
Тепер у мене є одна лиш гадка:
Як рибам річка, мед трудящим бджолам,
Так школярам потрібна завжди школа!

ЯК ДІТИ ГОСПОДАРЮВАЛИ

Мама й тато аж увечері вернулися додому, і дівчатка наввипередки хваляться, як вони господарювали.

— Я помила всі тарелі й кухлики, — сказала Уляна.

— Я повитирала і поскладала їх у шафку, — додала Христя.

— А я позбирав черепки і виніс на смітник, — докінчив Марко.

ДОБРЕ ВІДПОВІВ

УЧИТЕЛЬ: — Яка різниця між думкою і реченням?

УЧЕНЬ: — Думка починається літерою „д", а речення літерою „р".

ЛАТОЧКА

В Австралії є багато тварин і птахів, яких нема більше ніде в світі. У великих містах Австралії є зоопарки, де зібрані австралійські звірята. Коли ми приїхали до Австралії і оселились у місті, то в найближчу неділю вирушили до зоопарку, щоб оглянути звірят і птахів, яких ще ніколи не бачили.

Зближаємось до брами зоопарку, а назустріч виходить великий пес-вівчар. На спині в нього вигідно вмостилося якесь звірятко. Таке сіреньке, а на мордочці чорна блискуча латочка. Ми обступили пса з дивним звірятком на спині. Маленький Юрчик підійшов, погладив пса і торкнув пальцем носика дивного звірятка. Торкнув, засміявся і сказав: „Латочка!"

До нас підійшов службовець зоопарку. Леся вже вміла трохи говорити по-англійському і запитала його:

— Як цей пес зветься?

— Зветься він Рой, — відповів службовець.

— А як зветься це звірятко? — спитала Леся.

Службовець засміявся: — Це ж коала!

Австралійське звірятко дістало українське ім'я — Латочка.

Увійшли ми в браму, пішли стежками зоопарку. І Рой з Латочкою також трошки походили з нами, а потім вернулися до брами зустрічати інших гостей.

Нам дуже подобалося в зоопарку, і ми часто ходили туди. Найбільше подобалося дивитися на коала. Спокійні звірятка поволі рухалися по гілляках величезних евкаліптів або, сидячи на одній гілці і спершись спинкою чи бочком на другу, смачно їли листя евкаліпта.

Мами-коала носили на спинах своїх діток, а діти міцно трималися маминої спини. Мами зривали й подавали їм смачненькі листочки.

Якось Юрчик зацікавився:

— Чому Латочка їздить на Роєві? Вона не має мами?

Галя затурбувалася.

— А хто дістає для Латочки листочки? Може вона голодна?

Діти побігли до евкаліпта, наламали гіллячок з листочками і принесли Латочці. Вона не хотіла їсти. Галя добула з торбинки коржика й подала Латочці. Латочка понюхала коржика й відвернула носика. Юрчик пропонував їй яблучко, помаранчу, навіть цукерку, але Латочка від усього відверталася. Нарешті заховала носика в Роєвій шерсті і прищулила вушка.

Австралійські ведмедики-коала

Мама сказала, що ліпше не докучати тваринці, і порадила розпитати про неї у службовця зоопарку.

Леся зараз же побігла шукати службовця, щоб розпитати у нього про Латочку.

Вернулася вона весела, вдоволена. Всі посідали на травичці, і Леся розказала, про що вона довідалася.

— Всі коала дуже ледачі. Живуть вони на евкаліптах і живляться їх листям. В Австралії дуже багато різних порід евкаліптів, понад сто. Але коала живуть тільки на деяких. Не з усіх евкаліптів їм смакують листочки.

Поспішати їм нікуди, їжі шукати недалеко. Холоду великого не буває — нема потреби будувати тепле кубло. От вони й ледачі.

Мама носить на собі дитинку, поки та виросте.

Латочка вдалася така ледача, що була ледачіша за всіх. Коли вона народилася, мама носила її в торбинці на животі, потім на спині, годувала найсмачнішими листочками, і Латочка росла та й росла і все більше важчала. Мама кілька разів залишала її на гіллячці, а сама перелазила на іншу. Та Латочка швиденько доганяла маму і знову вмощувалася в неї на спині. Та й бачите, яка! Полізти помаленьку, щоб дістати листочків на обід, — лінується, а маму догнати — то де в неї береться спритність!

От одного разу мама розсердилася, вдарила Латочку лапкою, а тоді ще й штовхнула. Латочка не вдержалася на гілляці і впала на землю. Не забилася дуже, бо не було високо. Але з переляку припала до землі й очі заплющила. Деякий час так полежала, а потім розплющила очі, оглянулася, підвелася і намірилася маму доганяти. Вона рушила до дерева, та не ступила і п'яти кроків. як носиком уткнулася в якусь шерсть. Вона і зраділа і злякалася... Думала, що вже маму догнала, але шерсть не пахла мамою.

Шерсть ворохнулася, і на Латочку видивилися великі, розумні, собачі очі. То Рой спав під деревом, а Латочка його розбудила. Побачивши перед собою смішний носик коала, Рой позіхнув, обернувся, ліг на живіт, простягнув лапи і поклав на них морду.

Рой знав коала, не мав потреби на них сердитися, то й вирішив не звертати уваги на Латочку. А вона посиділа, посиділа, а тоді підійшла близенько до Роя і притулилася до нього. Хоч його шерсть і не пахла мамою, але була м'яка і приємна. Рой повернув до Латочки морду і лизнув її теплим язиком по спинці.

Латочка ніби цього тільки й чекала. Зараз же вилізла Роєві на спину, вчепилася лапками за шерсть і заплющила очка.

Рой підвівся і пішов ходити стежками. Він не виявляв ніякого невдоволення і не збирався скидати з себе Латочку. А вона вмостилася зручно і про маму забула, сидячи на собачій спині.

Так і зосталась Латочка жити з Роєм.

Він її носить скрізь по парку. Коли вона хоче їсти, то смикає Роя за шерсть, і він несе її до дерева. Вона лізе на дерево, наїсться там досхочу, а Рой тим часом під деревом виспиться. Злізе Латочка з дерева, вмоститься на Роєвій спині, і він підводиться і несе її на прохід.

Лідія Гаєвська-Денес
(із збірки „Казки та оповідання").

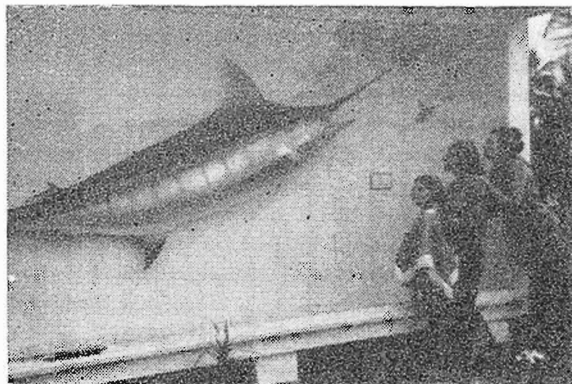
Пояснення-словничок: вівчур — собака з такої породи, що помагає чабанові пасти овець (sheep-log, wolf-hund); спина — back; прищулити вуха — to lay its ears back; латка — patch; важчати — ставати важчим; ледачий — ліновий, повільний; вмоститися — to seat oneself cosily; штовхнути — to push; забитися — тут: to bruise, to hurt oneself; уткнутися — устромитися, влізти в що (to bury oneself); шерсть — волосся на тварині (wool); обуритися — to resent, to be indignant.

Леонід ПОЛТАВА

БІЛЯ АКВАРІЮ

Живуть у небі птахи,
В траві живуть комахи,
А в морі на просторі —
Сто риб живе у морі.
Одну із риб на довгий гак
Спіймав рибак,
І так — після аварії —
Живе вона в акварії.

Налякались тітка й пані:
— Це меч-риба! Страшно й глянуть!
А до них мала Катруся
— Я меч-риби не боюся!

Хоч яка страшна,
Та живе за склом вона!

Аварія — нещасливий випадок.

Володимир МАЦЬКІВ

Ілюстрації Яреми КОЗАКА

І МИШКА ХОЧЕ ЧИТАТИ

(Сценка-казочка)

ДІВЧИНА *(сидить ув альтанці й перелистовує книжку)*. Які гарні вірші пишуть наші поети! Читаєш, читаєш і ще більше хочеш читати. Тепер я вже знаю, чому нам у школі кажуть багато читати. *(Читає голосно)*.

Білі, сірі качечки
Йдуть рядком до ріки:
Попереду качка Квачка,
Коло неї качур Квак,
А за ними втішна й рада
Вся качача йде громада,
Всім потакує так — так!

(Перегорнула сторінку).

Або це:

Чи знаєте, який то день
З усіх найкращий в році,
Сповитий гомоном пісень
На кожнім кроці?
Чи знаєте, в який то день
Найкраще сонце світить
І найніжніше між вишень
Шепоче вітер?
Чи знаєте, в який то день
Ввесь світ стає, мов казка,
І серце пурхає зі жмень,
Мов синя пташка?

(Під гас гитання вилазить мишка з дірки й тихцем підходить до дівгинки).

ДІВЧИНА *(сама до себе)*. Певно, що знаю. Це день, коли діти їдуть до табору. *(Побагила мишку)*. А ти чого тут хочеш? *(плеще в долоні, лякаюги)*. Іди собі геть! .. До нірки! .. Ти мені не потрібна!

МИШКА. Чи я вчинила тобі яку кривду?

ДІВЧИНА. Кривди ти мені не вчинила, але . . .

МИШКА. То чому мене проганяєш?

ДІВЧИНА. Я не люблю мишей. Миші роблять шкоду.

МИШКА. Яку шкоду?

ДІВЧИНА. Ти хіба не знаєш? Гризуть одежу, харчі, книжки . . .

МИШКА. Хіба велика шкода, коли мишка з'їсть кілька окрушинок хліба або постелить ліжечко своїм дітям погризеним папером? Маленькі діти потребують, щоб було їм тепло і м'яко.

ДІВЧИНА. Ну, хай! Але чого ти тепер хочеш від мене?

МИШКА. Хочу твоєї книжки.

ДІВЧИНА. Будеш її читати?

МИШКА. Ні, погризу на кубельце для своїх дітей.

ДІВЧИНА. Тобі не було б шкода знищити таку цінну книжку?

МИШКА. Чому цінну?

ДІВЧИНА. Бо тут такі гарні вірші й казки!

МИШКА. Е-е! *(Махнула лапкою)*. Я вже багато книжок погризла в льоху твоїх сусідів, і ніхто нічого не казав.

ДІВЧИНА. Може інші діти не дбають про книжки, але не я! Я люблю книжки.

МИШКА. І я теж люблю, бож кажу, що з книжки можна зробити м'яке ліжечко.

ДІВЧИНА. Та що ти!? Книжку треба читати, а не робити з неї кубло.

МИШКА *(призадумалася)*. Справді? То прочитай мені щось!

ДІВЧИНА. Ось послухай!

Не дармуйте, звірики, не дармуйте,
Щоб було що взимку їсти, заготуйте.
Виберіться, вивірочки, по горішки,
Щоб не знали голоду ви ані трішки.
Як те все сховаєте у коморі,
То зима вас не злякає в лісі-борі.

Або це:

Понад річку понад став
Котик мишку здоганяв,
Здоганяв — не здогнав
Спотикнувсь і в воду впав.

Галина ЧОРНОБИЦЬКА

БАРВИ ГОВОРЯТЬ

БІЛА:

**Я не чайка білопера,
а чистенький лист паперу.
Я папір, я хочу жити,
хочу дітям послужити:
буду книжкою хорошою.
Надрукуйте, дуже прошу я.**

ЧОРНА:

**Я чорнильна барва чорна,
барва мудра і моторна,
знаки й числа розумію,
написати все умію.
Вас я, хлопці та дівчата,
буду грамоти навчати.**

ЧЕРВОНА:

**Я сестричка тій калині,
що зростає в Україні,
де над нею сонце сяє,
де над нею вітер віє.
А калина поспіває
і червоно червоніє.**

ФІЯЛКОВА:

**Я є квітка фіялкова,
хоч темніша, ніж бузкова.
І мене плекають люди
по чужих краях усюди.
Я ще й досі пам'ятаю
Ту поляну серед гаю
і ту пісню солов'їну,
і той край наш Україну.**

ЖОВТОГАРЯЧА:

**Жовтогарячі — доброї вдачі,
бо помаранчі, моркву та дині.
корисно їсти кожній людині.
Про вітаміни не забувайте,
свіжої моркви більше вживайте!**

Галина ЧОРНОБИЦЬКА

ПАПУГИ

(Ілюстрація Петра Холодного)

**От невиховані птахи —
наші дві папуги!
Все говорять і не змовкнуть,
ні одна, ні друга.**

**Нам пора до столу сісти,
а вони говорять.
Нам сніданок треба їсти,
а вони говорять.**

**Тато став журнал читати,
а вони говорять,
І як гості прийдуть в хату,
то вони говорять.**

**Ми б комусь таких нечемних
Віддали б хоч і задарма,
віддали б охоче.
так ніхто не хоче.**

П а п у г а — parrot, paroquet — маленька папуга; з а д а р м а — без грошей.

МИШКА *(слухаюги зразу виявляла острах, потім радісно плеще в лапки)*. Чудово! Так йому і треба! Дівчинко, дай мені цю книжку, я не погризу її!

ДІВЧИНА. Слухай, мишко! Чи ти щиро говориш, не хитруєш?

МИШКА. Тут справді гарно написано! Я буду читати своїм дітям. Дай, прошу! *(Простягає лапки)*.

ДІВЧИНА. Якщо так, то я тобі позичу, але мусиш віддати цілу й не пошкоджену.

МИШКА. Обіцяю тобі, що все прочитаю і віддам тобі книжку цілісіньку. Дякую і до побачення! *(Бере книжку, низенько вклоняється і біжить до нірки)*.

ДІВЧИНА *(усміхається і махає їй на прощання рукою)*.

Роман ЗАВАДОВИЧ

Ілюстрація Михайла МИХАЛЕВИЧА

ЯК МИРКО НАВЧИВ КУПЦЯ БУТИ ЧЕСНИМ

Пізно ввечері вертався Яромир від товариша додому. Кругом було тихо-спокійно, тільки на оборонних валах княжого Галича час від часу перегукувалася військова сторожа.

На розі вулиці Мирко зачепив за щось ногою. Нахилився й намацав торбу. Приніс її додому, засвітив лойову свічку і почав розглядати знахідку.

Торба була шкіряна, а в торбі, Господи! — цілий скарб: золоті сережки, три золоті перстені з самоцвітами, срібний жіночий нашийник і чотири разки перлів.

Мирко розбудив маму і показав їй знахідку.

— Не йнакше, як хтось загубив цей скарб, — сказала мама. — Завтра він напевно повідомить про згубу посадника міста, і на базарі проголосять, щоб той, хто знайшов торбу, приніс її до міського уряду. А ти, сину, не чекай, поки проголосять, а завтра ранесенько сам занеси туди торбу. Привласнювати чуже добро — гріх, за нього карає Бог і княжий суд.

Мирко був чесний хлопець. Він дуже любив свою маму і шанував її. Тож послухав маминої ради і на другий день заніс торбу до уряду посадника.

Там уже сидів пузатий купець у синім каптані та в зелених чоботах. Він важко сопів, поклавши руки на черево, перев'язане м'яким поясом. Очі були в нього каламутні. Мирко зараз пізнав, що той купець — п'яний.

Купець тількищо зголосив посадникові, що загубив торбу з дорогоцінними речами. Побачивши торбу в Миркових руках, він аж затрусився.

— Оце й моя торба! Моя, можу на те присягнути! Дайте мені її, хай я погляну, чи в ній є все те, що я туди поклав!

Купець перевіряв торбу, а міський писар усе точно записував, що в ній було. Наприкінці відізвався до Мирка:

— Чи ти, юначе, знаєш, що за законом тобі належить десятина цього добра, яке ти знайшов?

— Ні, не знаю, — відповів Мирко.

Коли це почув купець, поглянув гнівно на Мирка й загукав:

— А де ще одне намисто з перлів? Де золота застібка з синім самоцвітом? Нема! Ти їх украв!

— Ні, я приніс усе, що було в торбі, — відповів тремтячим від переляку голосом хлопець.

— Злодій! Злодій! — гукнув купець. — Можу присягнути, що ти вкрав!

Зчинився крик і галас. Прибіг старшина міських сторожів. Він був кумом багатого купця.

— Ти, юначе, не крути, а признавайся, де заховав решту коштовностей!

— Я нічого не заховав. Ось забожусь! — залементував Мирко й підняв руку, щоб перехреститись.

— Не треба! — зупинив його старшина. — Вже один забожився — обом не можна!

І наказав замкнути Мирка в тюрму й держати там доти, доки не признається, де заховав решту дорогоцінностей з торби.

Не помогли ні сльози, ні благання Мирка. Посадили його у в'язницю, а під муром поставили варту.

Тяжко зажурилася мама: її син такий чесний і правдомовний, як і вона, він не може бути злодієм.

Пішла вона по сусідах шукати поради, як визволити сина з біди. Їй порадили піти до князя і просити, щоб не дозволив кривдити невинного. Пішла мати до князя Осьмомисла, поклонилася, утерла сльози і розповіла про біду, в яку попав хлопець. Подумав князь та й каже:

— Без суду не можна! Має бути суд. Хай покличуть і того купця, і хай твій син розкаже, як було. Мої судді справедливі, до правди вони вміють докопатися.

Скликали суд. Привели Мирка. Покликали і купця, наказали принести торбу. Писар прочитав, що було в торбі.

— Це ще не все! Решту він украв! — показав купець пальцем на Мирка. — Украв намисто з перел і золоту застібку з самоцвітом.

Суддя глянув допитливо купцеві в очі, потім пильно подивився на Мирка, мов порівнював обох.

— Стривай, купче! — сказав поважно. — Так ти кажеш, що в торбі бракувало перлового намиста і золотої застібки?

Купець притакнув.

— Якщо так, — прорік суддя спроквола, — то ця торба не твоя! У твоїй торбі були б і намисто і застібка. А цю торбу, що перед нами, наказую повернути з усім добром, яке в ній є, тому, хто її знайшов.

Купець остовпів від несподіванки.

— Пане, — застогнав він, — присягаю, що це моя торба. Признаюся: я збрехав! Я вигадав цю крадіж перлів і застібки, щоб не дати хлопцеві десятини з того, що він знайшов.

Суддя нахмурив брови.

Присуд проголошений, його не відмінити! Але до нього я додам таке: за неправдиве свідчення і обман суду підеш у тюрму на три місяці.

— А торба? Що буде з торбою? — плакав купець.

— Я вже сказав! Юнак дістає торбу як відшкодовання за всі прикрості, що їх зазнав через тебе.

Суддя вийшов із залі суду. Купця повели сторожі в тюрму, а писар передав Миркові на власність торбу з усіма коштовностями.

Удома Мирко відбув нараду з мамою.

—Я була в суді, до всього придивлялась і прислухалася, — сказала мама. — Суддя знає, що торба належить купцеві, але він навмисне покарав нечесного купця.

— Але як суддя міг знати, що я не злодій? — дивувався Мирко.

— Він вичитав це з твоїх очей. А втім, він знає, що злодій ховає все і нічого добровільно не віддає.

— Але я не хочу тих коштовностей, що суд присудив мені, — сказав Мирко.

— Мудро говориш! — похвалила мама. Я тобі раджу піти до купця й віддати йому торбу з усім добром.

За три місяці, як купець вийшов з тюрми, Мирко покликав двох приятелів, і вони втрьох пішли до дому купця. Коли Мирко поклав торбу на стіл і висипав з неї коштовності, купець заплакав — може тому, що йому вернулося його добро, а може і від сорому перед чесним і шляхетним юнаком, якого він хотів тяжко скривдити. Купець хотів винагородити Мирка, але юнак відмовився.

— Ні, ні! Я нічого не хочу! Я радий, що згуба вернулася до ваших рук.

Проте, другого ранку, коли Мирко вийшов на подвір'я, побачив коло своєї хати прив'язаного до стовпа гарного молодого коника.

(Пояснення на стор. 23-ій внизу 2-ої колонки)

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: Петро ХОЛОДНИЙ*

ГОЦА ДРАЛА

В лісі сталось диво з див:
Ґномик шапку загубив.

От, щойно була й нема . . .
Розглядається — дарма!

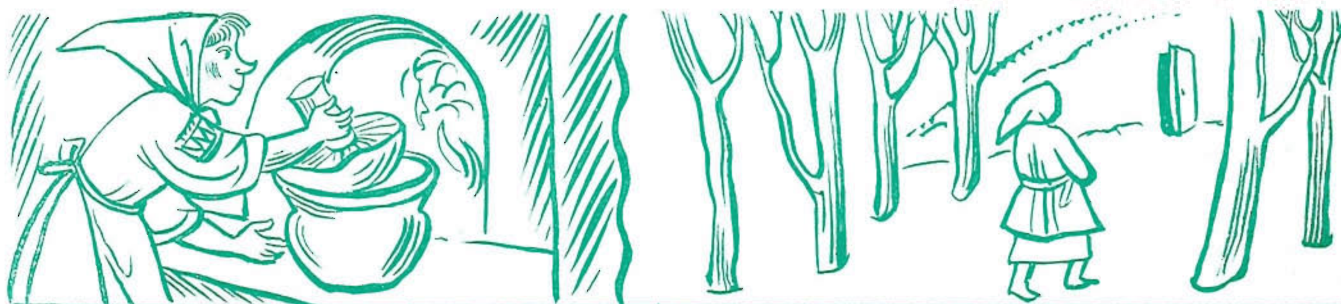
Каже сам до себе: „Брате,
Треба шапочку шукати!"

Перемацав ліжко-піл,
Лазив під лавки, під стіл.

Обшукав усю підлогу
Від стола аж до порога.

Де уже він не шукав?
Навіть в горщик заглядав.

А тим часом Гоца мила
Юшечку з гриба зварила.

Не йде ґномик на обід,
Десь по нім пропав і слід.

Не сидиться Гоці вдома,
От, пішла вона до ґнома.

— „Чом ти їсти не прийшов?"
— „Я ще шапки не знайшов".

Гоца в сміх: — „Чудний ти ґном!
А це що за пояском?"

Гоца руку простягла,
Смик! — і шапочку . . . знайшла.

Галина ЧОРНОБИЦЬКА

Ілюстрація Яреми КОЗАКА

ЛИСТ

Вчора вранці всі ще спали,
тільки я тихенько встав:
до святого Миколая
написати мав листа.

„Наш Святий Предобрий Отче! —
так почав того листа я, —
Завжди чемним бути хочу
і надалі обіцяю
добре вчитися у школі,
молитви напам'ять знати,
і ніколи, і ніколи
не гнівити маму й тата.
Може я провини маю,
то мені простити прошу
і також дарунок дати,
як і дітям всім хорошим."

Не написав я більш нічого,
а сказав тихенько-тишком:
— Я б хотів маленький човен
і хотів би добру книжку.

Лібретто: Леонід ПОЛТАВА *Музика: Василь СИДОРЕНКО* *Ілюстрації: Галя СИДОРЕНКО*

МАВПЯЧИЙ КОРОЛЬ

(Оперета-казка на 3 дії длу звичайного або лялькового театру)

ДІЯ 3

Повторення увертюри з 1-ої дії

Ріг української хати, як і в 1-ій дії. Сумні Дід і Баба.

ПІСНЯ ПРО ПЕТРИКА

(Повторення дуету Діда й Баби з 1-ої дії).

От так-так, от так-так,
Петрика поніс літак!
Петрик вчитись не хотів —
На край світу полетІв!

ФІНАЛ

ЛІБРЕТТО-ЛЕОНІД ПОЛТАВА
МУЗИКА-ВАСИЛЬ СИДОРЕНКО

Allegro grandioso

ПЕТРИК, БАБА

ВЖЕ ЗА – КІН – ЧУ-ЄТЬ-СЯ КАЗ – КА, ТО Ж МО – ТАЙ – ТЕ ВСІ НА ВУС! ГЕЙ, ОХ-РІ – МЕ, ГЕЙ, ПА – РАС – КО, ВЖЕ ІЗ НА – МИ Є ПЕТ-РУСЬ! ГЕЙ, ОХ-РІ – МЕ, ГЕЙ, ПА – РАС – КО, ВЖЕ ІЗ НА – МИ Є ПЕТ-РУСЬ!

ЖУРАВЕЛЬ, ДІД

ВЖЕ ЗА – КІН – ЧУ-ЄТЬ-СЯ КАЗ – КА, ТО Ж МО – ТАЙ – ТЕ ВСІ НА ВУС! ГЕЙ ОХ-РІ – МЕ, ГЕЙ, ПА – РАС – КО, ВЖЕ ІЗ НА – МИ Є ПЕТ-РУСЬ! ГЕЙ, ОХ-РІ – МЕ, ГЕЙ ПА – РАС – КО, ВЖЕ ІЗ НА – МИЙ Є ПЕТ-РУСЬ!

P.A.1976
3983,1

Приспів: Що ж ми бУдемо ро-
демо робити?..

От так-так, от так-так,
Петрика забрав літак!
Як без школи знати, як,
Що є птах, а що літак?

Приспів: Що ж ми будемо ро-
бити?...

Ява 1

(Влітає Журавель)

ДІД

ЖурАвлику білокрилий...

БАБА

Чи живий онук наш
милий?..

ПЕТРИК

ДЕ! БУ – ДУ ВЧИТИСЬ Я ВІД НИ – НІ,

ДЕ!

ДЕ!

БЕЗ НА – У – КИ ПРО – ПА – ДАЙ.

БУ – ДУ ВЧИ-ТИСЬ Я ВІД НИ – НІ,

БАБА

ТИ НАШ ПЕТ-РИК З УК-РА – Ї – НИ,

ЖУРАВЕЛЬ

ТИ НАШ ПЕТ-РИК З УК-РА – Ї – НИ,

ДІД

ТИ НАШ ПЕТ – РИК,

БУ – ДУ ВЧИТИСЬ Я ВІД НИ – НІ,

ТИ НАШ ПЕТ-РИК З УК-РА – Ї – НИ,

ТИ НАШ ПЕТ-РИК З УК-РА – Ї – НИ,

З УК – РА – Ї – НИ,

РА 1976
3983,2

ти наш пет-рик з Ук-ра-ї - ни,

ти наш пет рик з Ук ра ї ни,

ти наш пет - рик,

а не мав-п'я-чий ко-роль!

а не мав-п'я-чий ко-роль!

а не мав п'я чий ко роль!

ritenuto subito

Tempo primo

Р.Л.1976
3983,3

ЖУРАВЕЛЬ

Я вже в Африці бував,
Там я Петрика видАв:
В клітці він сидить, горює –
Над мавпами королює!..

ДІД

Над мавпами?!. Тьху.

БАБА

Ой, Боже!...
Може ти нам допоможеш?
Візьми його на крилЯта...

ЖУРАВЕЛЬ

Хоч не легко – можу взяти,
Лиш чомУ? Взнаки нам
дався:
Нас ловив — а сам
попався!..

ДІД

Вже ловити не пущУ!

ЖУРАВЕЛЬ

То чекайте, полечУ...

Журавель

Ява 2

(Журавель полетів).

БАБА

Діду, годі так сидіти,
Час нові клітки робити...

ДІД

Знов клітки? Хіба для
сміху...

БАБА

Таж для Петрика це втіха!..

ДІД

Ні! Вже й так сміються
люди.

БАБА

Я сама робити буду!
Я вже Петрика ніколи
Не пошлю до школи!..

(Баба починає майструвати клітку. Здалеку чути гуркіт літака).

ДІД

Не роби кліток! Не треба!
Петрик вже про них забув!

БАБА

Зробим клітку на все небо,
Аби тільки з нами був!

(Баба ставить клітки на хаті)

Ява 3

(Влітає Журавель)

Подивіться, хто там пада —
То ваш Петрик з
легкоспадом!

(Баба злізла з даху, підбігла до Діда, утрьох дивляться в небо)

Ява 4

(Раптом на даху з'являється Петрик!)

ПЕТРИК

Дідо, бабо! Сонце, ВОди!
Злі скінчилися пригоди!
А клітки стоять і досі?
Ні! Самому довелося
У клітках мені сидіти!
Годі вже орлів ловити!..
(Скидає клітку)

ДІД

Хто це?!..

БАБА

Що це?..

ДІД і БАБА

Кінець світу!..

ЖУРАВЕЛЬ

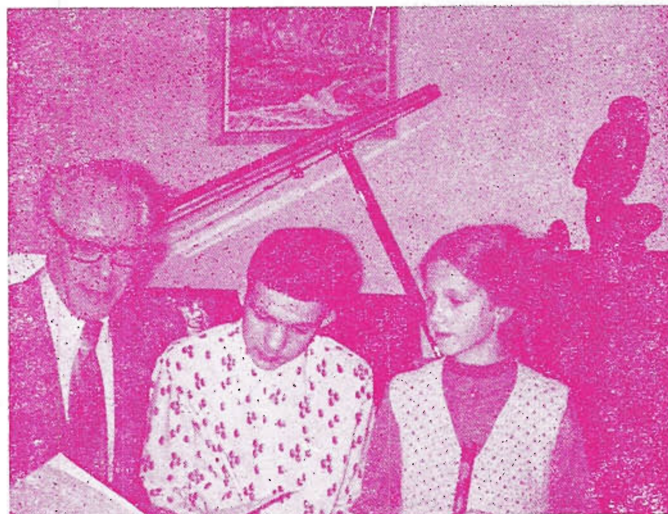
Це ж ваш Петрик!

ДІД і БАБА

Сон! Мара!..

ПЕТРИК

Ні, це я! Скінчилась гра:
Більш ніколи до кліток
Не саджатиму пташок!
Більше я уже ніколи
Не цуратимуся школи!
Я до школи поспішаю,
(Злазить із даху)
Соромно було мені:

Автор лібретта Леонід Полтава, композитор Василь Сидоренко, ілюстратор Галина Сидоренко

Навіть в Африці питають:
„Чи учився ти, чи ні?!"

ДІД і БАБА

(Обіймають, цілують Петрика)

Любий, милий наш
Петруню,
Що ж ти хочиш
в подарунок?

БАБА

Клітку, отаку заввишки?..

ПЕТРИК

Ні! Велику хочу книжку!

ДІД

Ну, нарешті, слава Богу!..

ЖУРАВЕЛЬ

Ти таки знайшов дорогу!

БАБА

Йди у школу, вчись,
дитино...
Звеселиш усю родину!

ДІД

Ти — наш Петрик
з України,
А не мавп'ячий король!

ЗАКЛЮЧНА ПІСНЯ
(Всі)

Вже закінчується казка,
Тож мотайте всі на вус!..
Гей, Охріме, гей, Параско, –
Вже із нами є Петрусь!

На прощання скажем
прямо —
Хай між люди правда йде:
Хто комусь копає яму —
Сам у неї упадЕ!

ПЕТРИК

Буду вчитись я

ЩОДНИНИ,

Без науки — пропадАй!..

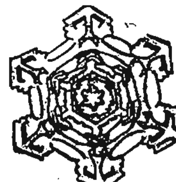
ДІД, БАБА, ЖУРАВЕЛЬ

Ти наш Петрик з України,
Ти наш Петрик з України,
А не Мавпячий Король!

(Петрик з великою книгою, в товаристві Журавля, іде до школи під веселі звуки пісні-музики. Дід і Баба підспівують, пританцюючи: „Ти наш Петрик з України, а не Мавпягий Король"...).

Заслона

Кінець оперети

Володимир МАЦЬКІВ

„ЧОРНИЙ ШЛЯХ"

Не завжди й не всюди бувають такі шляхи, якими їздимо ми тепер. У давнину шляхів ніхто не мостив камінням, бетоном або асфальтом. Люди їздили по землі, по ґрунті. І тепер, якщо є ще десь такі дороги, то їх називають ґрунтовими або польовими.

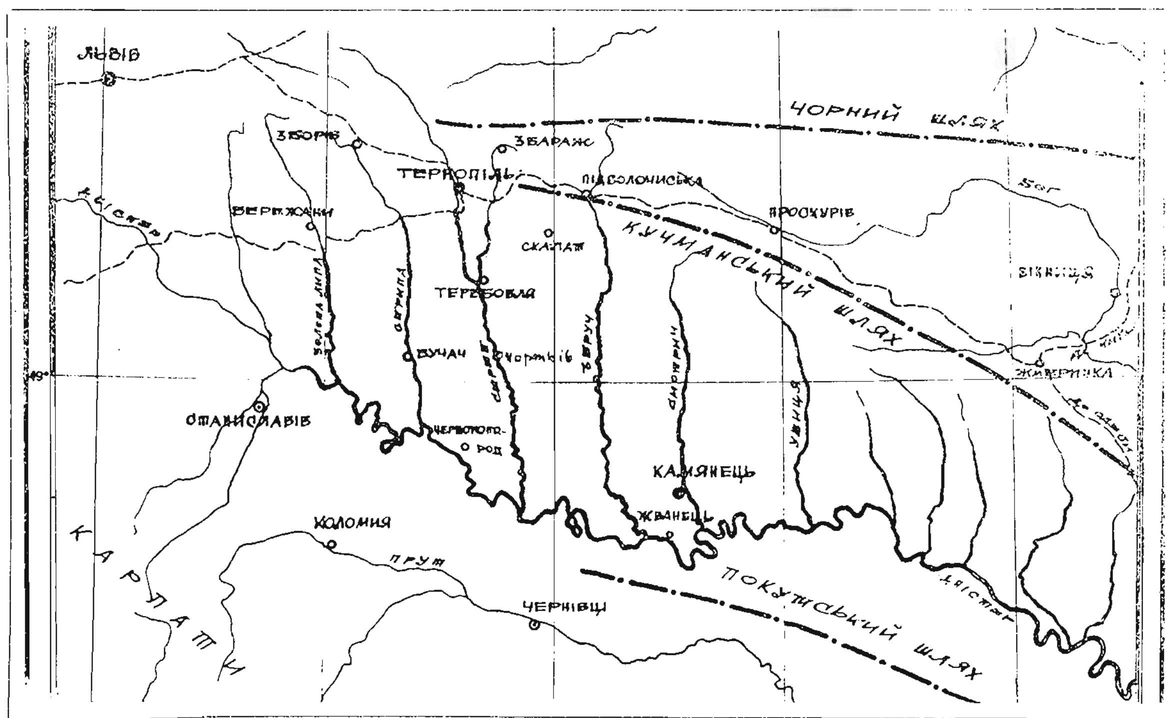
І „Чорний шлях", про який тут пишемо, був немощеним ґрунтовим шляхом, але він записався в історії України як шлях, яким велике нещастя приходило в землю наших предків.

Пригляньмось до мапи нашої батьківщини України. Серединою України з півночі на південь пливе велика ріка Дніпро. На захід від Дніпра пливе друга, трохи менша ріка — Бог (її також називають Південний Буг). До Дніпра й до Богу вливаються менші річки. Їх джерела близько одні від одних, але їх води течуть у протилежні сторони. Це тому, що поміж ними земля підіймається подовгастим підвищенням, наче хребтом або валом. Його можна порівняти з двоспадним дахом, з якого дощова вода стікає і в одну і в другу сторону. Такий хребет або вал називається в географії „вододілом".

Таким вододілом проходив і „Чорний шлях". Ним їздили купецькі валки-каравани а і мандрували війська. Він був тим вигідний, що не пересікав багато широких і глибоких рік, через які в давні часи, коли не було мостів, не так легко було переправлятися.

Цим шляхом приходили й нападали на українські землі татари й турки, що жили на південь від України, над Чорним морем. Шлях називався „Чорний", бо ним проходило все чорне — сумне, лихе, зловісне.

Знаємо з історії,, що за володіння короля Данила в 1240 року прибули з Азії татари й напали на Русь-Україну. Татари в дуже великій мірі причинилися до упадку української держави. Осівши в сусідстві України, на Кримськім півострові, вони частими нападами руйнували наш край і нищили наш нарід. Після упадку незалежної княжої української держави напади татар повторялись майже кожного року. Без своєї держави, без власного уряду й війська українському народові було дуже важко оборонятися від цих ворогів. Польща, до якої тоді належали українські землі, не дбала про оборону нашого народу. Щойно в XVI столітті, коли постала Запорізька Січ, татари натрапили на сильний спротив.

Мапа історичних шляхів татарських і чумацьких. Мапу виконав Р. Павлишин.

Для татар і турків великою перешкодою в їх походах були ріки. Тому вони шукали таких переходів, де було б найменше рік. Найвигідніший для них був „Чорний шлях", що йшов вододілом поміж Дніпром і Богом. „Чорний шлях" розпочинався у Криму і йшов на північ аж до Волині, а опісля завертав на північний захід і доходив до міст Львова та Перемишля.

Здебільша люди не знали, коли і якими дорогами набіжать татари. Вони вміли непомітно підкрадатись і несподіваним нападом опановували села й міста. Вони не тільки грабили й вбивали, але й брали в неволю молодих людей, навіть дітей. Невільників з України звичайно продавали туркам, які вживали їх до найтяжчої роботи. Радо купували хлопців у віці 4-8 років.

Коли хлопці підростали й зовсім забували свою батьківську мову та рідну країну, їх передавали до окремих військових частин, приготовляючи до воєнної служби в „яничарах". Яничари були найкращим турецьким військом. Вони не знали, хто вони і звідкіля походять. Все ж таки в українській мові слово „яничар" означає те саме, що „зрадник" або „шкідник рідного народу".

Крім „Чорного шляху" були ще й інші шляхи, якими йшли татари в Україну: на Лівобережжі — Муравський, між Богом і Дністром — Кучманський, між Дністром і Прутом — Покутський. Напади татар і турків тривали близько чотирьох сот літ. Важко уявити собі, скільки українського народу загинуло з рук ворогів або у ворожій неволі.

А все таки той нарід не загинув, не впав у зневіру — він не випускав шаблі з рук, гартувався в оборонних боях, а потім і в зачіпній боротьбі, відплачуючись ворогові за кривду. Запорізькі козаки не раз здобували татарські фортеці на південнім узбережжі Криму або поривалися кінними рейдами впоперек Криму. Заганялися на суднах-чайках аж під саму турецьку столицю, Царогород-Істамбул, визволяючи невільників.

Тепер татар в Европі майже нема. Тих, що ще донедавна жили в Криму, червоні москалі виселили в Казахстан, а турки мають державу в Малій Азії і вже не є ворогами українського народу.

Ніхто вже не їздить давніми шляхами — Чорним, Кучманським та іншими. Останніми мандрували по них чумацькі валки. Їх замінили „биті" шляхи, залізниці й автостради. Залишилася тільки пам'ять у народі та згадки в історичних записах.

Контрольні питання:

З яких споріднених слів складається слово „вододіл"?

Покажіть на мапі шляхи, якими татари ходили в Україну з Криму.

Якщо є Південний Буг, то знайдіть на мапі інший Буг, що пливе на північ.

Пояснення-словничок: мостити шлях — to pave; вододіл — water-shed, water parting; валка (возів) — train; непомітно — unnoticeable; зачіпний — наступальний (aggressive); рейд (raid), воєнний похід кінної військової частини в глибину ворожої території.

Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації Михайла МИХАЛЕВИЧА*

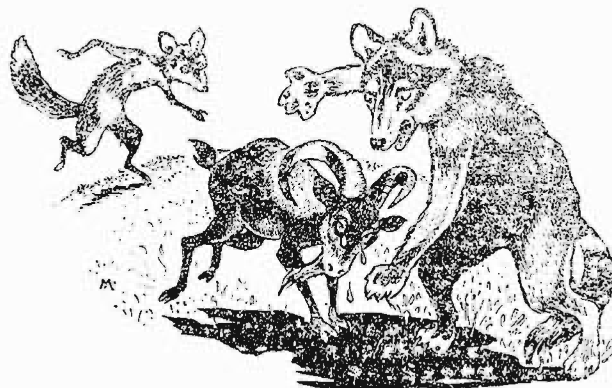
РОЗУМНИЙ КОЗЕЛ

Жив у лісі лис Денис. Розбишака був не абиякий, не одного зайчика, не одну куріпку життя позбавив, а оце забажалося йому козлятини покуштувати.

„Мушу козла вполювати! Ситного м'ясця захотілося!" — подумав лис Денис і, облизавшись, пішов лісом. Наглядів козла. Пустився просто на нього, та в козла бистрі ноги — схопився й утік. Засоромився лис Денис та й сів міркувати, що йому далі робити.

„Ось що я зроблю: покличу вовка Неситого до спілки. Удвох певно козла вполюємо, не поможуть йому бистрі ноги".

Як згадав, так і зробив. Пішов до вовка Неситого. Вовк радо погодився. Пішли разом полювати. Побачили козла, підкралились до нього, один спереду, другий іззаду. Лис його налякав, а козел побіг просто на вовка і спіймався.

Бачить козел, що біда, стоїть та й плаче.

(Закінчення на стор. 20-ій внизу)

Галина ЧОРНОБИЦЬКА *Ілюстрація Яреми КОЗАКА*

ПОДАРУНКИ ЧЕМНІЙ ДОНІ

Свята жде чемненька Доня.
Міцно стиснула долоні,
на колінця Доня стала,
до Святого промовляла:
„Я вже, Отче Миколаю,
про горобчиків подбаю,
кину їм насіння жменьку.
Нашу киценьку маленьку
напою і нагодую.
І сама не вередую,
з'їм усе, що дасть матуся,
потім Бозі помолюся.
Бути чемною я хочу,
і не хочу пустувати.
Чи не можна, Добрий Отче,
подарунок дістати?"

А на ранок — два пакунки,
два пакунки — прямо в ліжко!
А в пакунках подарунки:
ляля, м'яч і гарна книжка.

Вередувати — to be capricious, to be naughty.

РОЗУМНИЙ КОЗЕЛ

(Закінчення зі стор. 19-ої)

— Чого плачеш? — питає лис Денис. — Боїшся вмирати?

— Ні, не боюсь! — відповідає козел. — Я тільки журюся, чи по правді ви обидва з вовком поділитесь моїм м'ясом.

— Авжеж, що по правді! — заговорили враз лис і вовк. По половині!

— Я думаю, що то не буде справедливо! — сказав козел до лиса. — Ви, пане, мене перші побачили, тож вам належить більша частина, а вашому товаришеві — менша.

— Правду говориш! притакнув лис, не спізнавшись на козлових хитрощах.

— Ні, неправду! — заперечив вовк. — Козла спіймав я. Мені має припасти більша частина!

Лис спротивився.

— Вибачай, куме! Якщо б я не наглядів козла й не нагнав його до тебе, то ти не був би його спіймав.

Вовк розсердився:

— Що за нісенітниця! Якщо б я не спіймав його, то даремні були б усі твої старання.

Отак вони сперечались, а далі стали гризтись. Гризли один одного, аж знесилені й подряпані попадали на траву. Поле жали, розглядаються, а козла нема. Поки вони билися, козел утік.

Урятував його власний розум.

Курінка — польова птиця (partridge); **козел** — goat; **козлятина** — goat's flesh; **позбавити життя** — вбити (to kill); **ситний** — nourishing; **вполювати** — спіймати чи вбити звіра під час полювання (hunting); **по правді** — справедливо, чесно; **хитрощі**, хитрість — slyness; **спійматися** — бути спійманим, схопленим; **знесилений** — exhausted; **нісенітниця** — nonsens.

Ганна ЧЕРІНЬ

Ілюстрація Яреми КОЗАКА

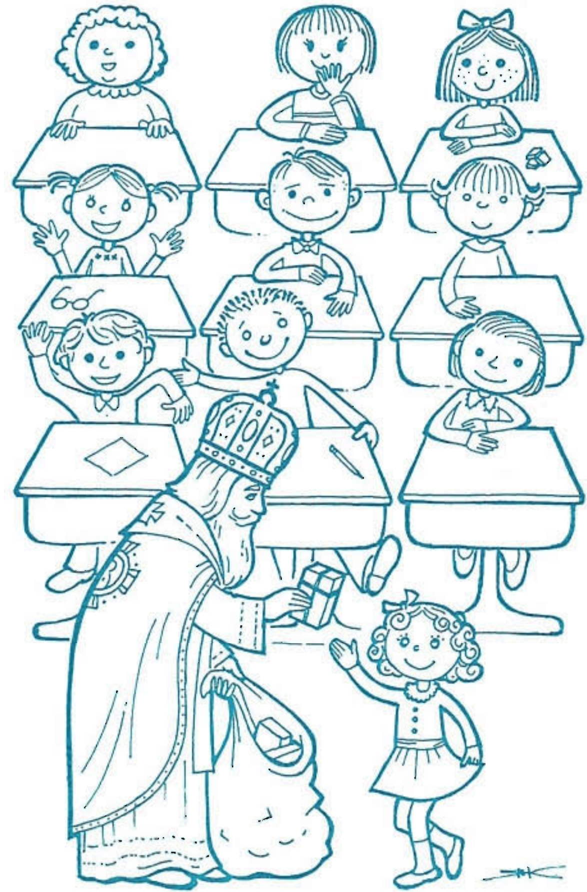
РАДІСТЬ

Нова радість в Рідній школі:
Вже Різдво на видноколі,
І несуть дзвіночки вість:
Їде, їде любий гість!

Не з порожніми руками,
А із повними мішками,
Щоб могли всі чемні діти
Ласувати і радіти.

Всі у нашій клясі
На дарунки ласі:
І Тася-товстуся,
Й мовчазна Маруся;
Катря коротенька
І Ксенька куценька,
І Михайло-Нечитайло,
І Наталка-Нечиталка,
І Тарасик-Вибрикасик,
І Андрійко-Лиходійко;
Навіть Валя,
Що недбала,
Навіть Ганна,
Що старанна —
Всі у нашій клясі
На гостинці ласі!

Тож святого Миколая
Зустрічає ціла зграя!
Ближче дзвоники — дзень-дзень!
Ой, який веселий день!

Видноколо — обрій (horizon); „Різдво на видноколі" — наближається Різдво; **ласувати** — їсти щонебудь смачне; **ласощі** — dainties; **гостинець** — подарунок; **зграя** — gang, band, тут: громада, гурт.

К. ПЕРЕЛІСНА

ЗМЕРЗ!

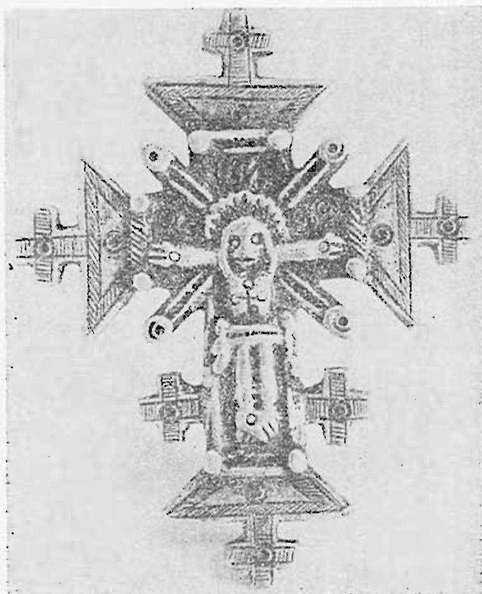
Сніг сніжок із хмар летить,
Землю закриває,
Змерз горобчик, цвірінчить –
Зерняток шукає.

Та нема їх! Ців-цвірінь!
А сніжок холодний!
„Ой, дитино! Крихту кинь –
Мерзну я голодний!"

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ У НЮ ЙОРКУ

У „Веселці" за травень-червень ц. р. була статтейка Володимира Мацькова п. н. „Відвідини в музеї". У цій статтейці автор згадав, що Союз Українок Америки плянує відкрити в Ню Йорку Український Музей.

Нагрудний хрест

Посвячення і відкриття цього Музею відбулося 2 і 3 жовтня ц. р. У цій урочистості взяло участь понад 500 людей. Були присутні й американські кореспонденти, які написали про відкриття в місцевій пресі.

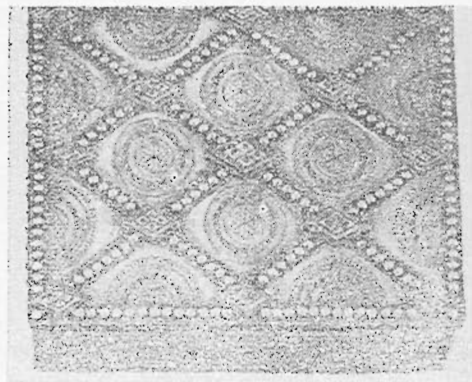
Пляшка-плесканка

В Українському Музеї зберігається понад 800 предметів українського народнього мистецтва — тканини, килими, вишивки, металеві, дерев'яні і шкіряні вироби, писанки, кераміка, кахлі, одяг. Ці предмети СУА збирав понад сорок років і тепер поповнює їх новими речами. Частина цих предметів розміщена в трьох кімнатах. Кожний предмет описаний і пояснений. Час від часу виставлені предмети будуть змінятися, щоб відвідувачі могли оглянути всю музейну збірку.

Рушник

При Музеї є крамничка, в якій можна набути пам'ятки-сувеніри. Як будете в Ню Йорку, обов'язково відвідайте Український Музей. Просіть своїх учителів і виховників, щоб повели вас до Музею. Музей приміщується при 203, Друга авеню (між 12 і 13 вулицями). Музей відкритий в середу від 1-ої до 5-ої год., в п'ятницю від 3-ої до 7-ої, в суботу від 1-ої до 5-ої, в неділю від 1-ої до 5-ої. Для дітей до 12 років вступ вільний.

Скринька на дорогоцінності

ЗАГАДКИ і РОЗВАГИ

ЗАГАДКИ

(Уклала А. Дичка)

а) Ой, що то за диво:
Ходить пані Журлива,
Плаче, сльози розливає,
Жовтим листям прикриває.

б) Ні хвилинки не мовчу,
Скільки часу — полічу,
А як зупинюся,
З рахунку зіб'юся.

Полічити — порахувати

в) Шкурка сіренька,
Ротик гостренький,
Шилом хвостик малий —
Угадай, хто такий.

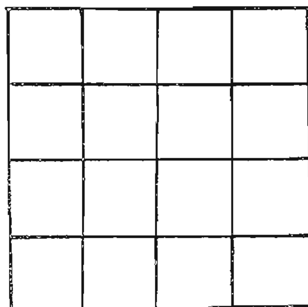
г) Сидить дядько у кутку,
Пряде ниточку тонку,
Пустить трохи слинки,
Прилiпить до стінки.

ґ) Ходить Хватай-пан,
М'якенький жупан,
Вусиком пряде:
„А де мишка? Де?"

Прясти — тут: злегка рухати

д) Ходить лісом козачок,
В нього плащ із колючок.
Із вовком зустрівся —
Клубочком скрутився.

МАГІЧНИЙ КВАДРАТ

Ім'я князя

Високе місце

Цар птахів

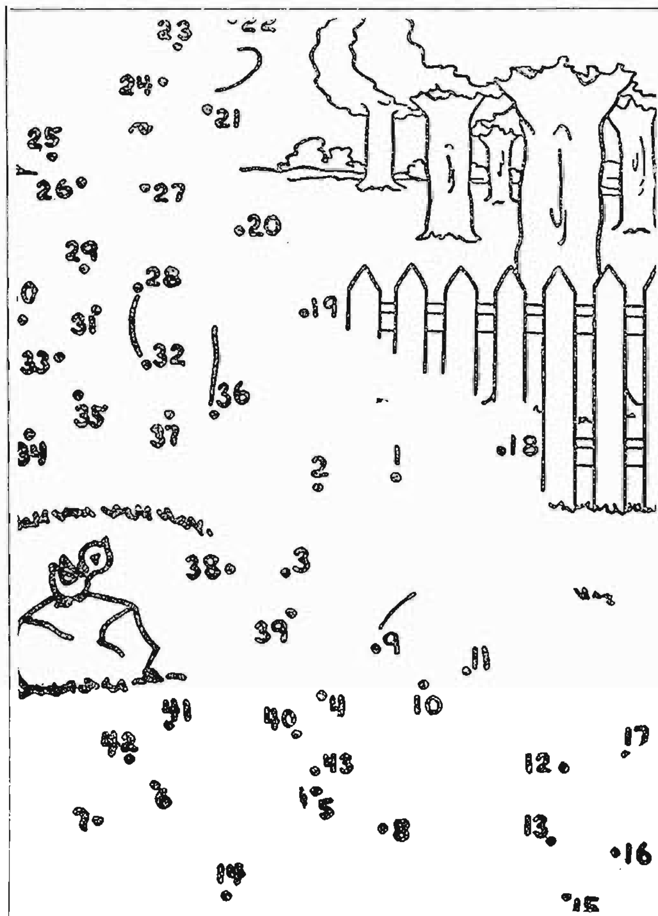
Рільничий знаряд

ЗАГАДКИ-ЖАРТИ

1) Який місяць днем кінчається?
2) Що лишиться, як відкинути початок липня?
3) Що мають усі місяці, крім лютого й листопада?
4) Що мають ніч, ранок і день, а вечір не має?
5) Що мають день і вечір, а ніч і ранок не мають?
6) Яку матерію можна зробити з вовка?
7) Чому корова мукає?

А. Дичка

СПІЙМАЙТЕ ПОТВОРУ

Чи можете спіймати потвору на цьому образку, поки вона не втекла? Коли хочете спіймати її, візьміть олівця й почніть з пункту ч. 1 тягнути безперервну лінію через пункт 2, 3 і т. д. аж до пункту ч. 43. Чи можете вгадати, яка це потвора, ще поки скінчите тягнути лінію? Помалюйте образок кольоровими олівцями або крейдками.

ПОЯСНЕННЯ ДО „ЯК МИРКО"...

Пояснення-словничок: лойова свічка — tallow candle; сережка — ear-ring; самоцвіт — gem; нашийник — collar; разок перлів — string of pearls; ненароком — ненавмисне; посадник — mayor; привласнювати — to misappropriate; пузатий — big-bellied; намисто — necklace; кумами називають рідного батька і хрещеного батька (godfather) дитини; божитися — присягатися на Бога; дорогоцінності — jewelry; допитливо — searchingly; згуба — тут: lost thing; докопатися до правди — to find out the truth; сроквола — slowly; остовпіти — to become stunned; свідчення — evidence, testimony; відшкодування — compensation.

Сценарій і текст: Роман ЗАВАДОВИЧ
Scenario and story: R. ZAWADOWYCH

Ілюстрації: Петро ХОЛОДНИЙ
Ilustrations: P. CHOLODNY

БОГДАН-СІЧОВИЙ СТРІЛЕЦЬ
ІСТОРИЧНА КАЗКА

BOHDAN-SICHOVY STRILETS
UKRAINIAN TALE

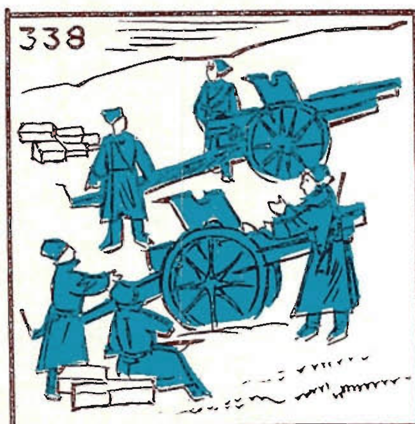
РОЗДІЛ XXII: НАД РІЧКОЮ ІРПЕНЕМ

CHAPTER XXIII: ON THE BANKS OF THE RIVER IRPEN

Богдан немов не чув Миколових слів. — Вперед, на гармати! вигукнув.

Bohdan seemed oblivious to Mykola's words. "Forward! To the cannons!" he shouted.

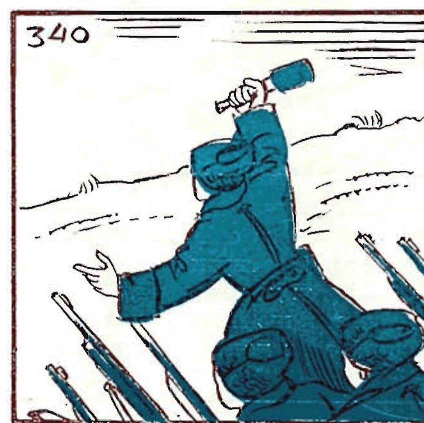
Гармати червоних стояли за мостом.

The cannons of the Reds were situated on the other side of the bridge.

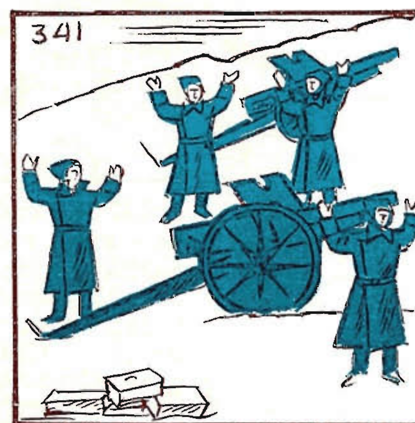
Під прикриттям мосту Богдан підпровадив своїх вояків на близьку віддаль від гармат.

Using the bridge as a cover, Bohdan led his soldiers close to the cannons.

— Здавайтесь! — крикнув Богдан, і кільканадцять рушниць націлилося на гармашів.

"Surrender!" called out Bohdan and a dozen rifles pointed at the cannoneers.

— Здаємось! — відгукнув один гармаш. — Ми не хочемо воювати за червоних! Ми українці!

"We surrender!" said one of the cannoneers. "We don't want to fight for the Reds. We are Ukrainians!"

— Оберніть гармати жерлами на південь! — скомандував Богдан полоненим, і вони це радо виконали.

"Turn the cannons southward," Bohdan ordered the prisoners — and they gladly did it.

(Кінець двадцять другого розділу)

(The end of chapter twenty two)